

at vide, hvorledes denne Bemyndigelse skal indrettes, og hvordan den skal gives, thi der ligger, synes mig, Bemyndigelse nok i den Erkjendelse, den ærede Minister er kommen til, at denne Eiendom medfører betydelige Udgifter. Uagtet den staaer tilbogs for 58,000 Rd., antager jeg, at der findes ikke ubetydelige Summer, der i Aarets Løb endvidere vilde komme til at thuge paa den. Summen vil blive ved at voge, selv om der kommer en Forpagter, der ved Forpagtningsafgiften kan bære endeel af Udgifterne, thi nye Udgifter vilde bestandigt trænge paa, som den ærede Minister selv har omtalt, saa jeg troer, at det under enhver Omstændighed vil være rigtigt at forsøge Salg, og jeg gjentager, at Salg har ikke været forsøgt paa den Maade, man forsøger det, naar man vil komme til et endeligt Resultat.

Jeg skal komme tilbage paa Forvaltningen af Laanekassen. Dersom en Creditforening i en vaائفelig Tid skulde overtage forskjellige Eiendomme, og disse Eiendomme komme tilbage til den paa Grund af, at Vedkommende ikke kunne præstere, hvad de skulde, og Eiendommene ikke kunne sælges til den Værdi, hvori de staae Creditforeningen, vil jeg paastaae, at en saadan Creditforening har været maadeligt forvaltet. At Creditforeningerne i den opskruede Tid have været udsatte for Tagationer, der ikke vare rigtige, og derved kom til at give noget for hvide Laan og siden ikke kunde indvinde de udlaaente Penge, er en ganske anden Sag; men Laanekassen burde ikke have et Residuum af denne Art, thi den er bleven til under saadanne Tider og under saadanne Betingelser, at den skulde tage sig ivare og kun hjælpe igjennem, hvad der i og for sig var solidt. Jeg vil indrømme, at Eiendommen i Holbøl er maaskee en heldigere Besiddelse end Sødal, men dog altid en Besiddelse, som denne Klasse ikke skulde være kommen til, og en Sag, den ikke skulde have givet sig af med. Det er en Eiendom, der har svævet i en lang Række af Aar imellem de allerbesynderligste Forhold, der have discrediteret

de Omsetninger, som ere foregaaede med Eiendommen, om med Rette eller Urette, kommer det ikke her an paa; Laanekassen havde ikke den Opgave at give sig af med saadanne forsløine Forretninger; med Sødal er det i den Henseende ikke meget bedre. — Det er min Overtydning, at Forvaltningen af Laanekassen ikke har været heldig, og at Bevistet derfor ligger i de to Eiendomme, der ere blevne tilbage i Statens Besiddelse.

L. C. Larsen: Det er med Hensyn til det Honorar, som Etatsraad Liebenberg har gjort Forbring paa, at jeg vil tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger. Det, som det her kommer an paa, er Spørgsmaalet, om han er berettiget til at forlange Betaling for det omhandlede Arbejde; thi om Betalingens Størrelse er Spørgsmaalet ikke, da der ikke er gjort Indvending derimod. Det synes at være indrømmet fra begge Sider, at der ikke forud har været Tale om, hvorvidt der skulde erlægges Betaling eller ikke. Man erfarer af Departementstidenden for 1857, at der strax, efterat Loven om Hjælpekassens Oprettelse udkom, blev nedsat en Commission for at overveje, paa hvilken Maade Loven skulde bringes til Udførelse; og af denne Commission var Etatsraad Liebenberg ikke Medlem; men derimod finder man, at efter Indstilling af bemeldte Commission har den daværende Indvrigsminister under 19de December tilskrevet Etatsraad Liebenberg, at da Commissionen ansaae det for rettest, at der nedattes en Commission bestaaende af 5 Medlemmer til under Ministerens Ansvar at administrere de til Laanekassens Raadighed stillede Midler i Dvereenstemmelse med disses i Loven angivne Diemed, nærer Ministeren den Formening, at Hr. Etatsraaden vilde indkomme den til ham rettebe Anmodning om at tiltræde Commissionen og som Formand lede dens Forhandlinger, og vilde han ligeledes anmode 4 andre Herrer om at tiltræde Commissionen.